„Служба по трудова медицина – ЛТМ“ ООД

www.trudova-medicina.biz

ЕВРОПА 2050

Климатът и безопасността при работа

Четири сценария за бъдещето на труда



Информационна брошура за работещи, работодатели и специалисти по здраве и безопасност при работа.

По материал на EU-OSHA

Как да четем сценариите

Европейската агенция за безопасност и здраве при работа (EU-OSHA) разглежда четири възможни развития до 2050 г. Те са условни картини на бъдещето, които помагат да се обсъдят рисковете и решенията още днес.

Всеки сценарий съчетава различна степен на ангажираност към климатичните действия и към здравословните и безопасни условия на труд (ЗБУТ).

Сценарий	Климатични действия	Политика по ЗБУТ
1. Справедлив преход	**Силни**	**Силна**
2. Защита чрез технологии	**Слаби**	**Силна**
3. Надпревара за климата	**Силни**	**Слаба**
4. Местни инициативи	**Слаби**	**Слаба**

Кои рискове биха се засилили във вашето предприятие при всеки от тези сценарии?

Справедлив преход

Силни климатични действия • Силна политика по ЗБУТ



Как се променя работата

Европа инвестира във възобновяема енергия, устойчив транспорт и строителство. Развиват се градското земеделие и възстановяването на природни територии. Безопасността се планира още при проектирането на работата.

Какво означава за здравето и безопасността

Предварително изработените строителни елементи намаляват част от рисковете на площадката. При обновяване на стари сгради остава рискът от експозиция на азбест, а работата на открито може да води до прегряване.

Кои работещи са по-уязвими

По-възрастни работещи, за които бързите промени могат да затруднят адаптацията.

Защита чрез технологии

Слаби климатични действия • Силна политика по ЗБУТ



Как се променя работата

Европа разчита на автоматизация и изкуствен интелект, за да се приспособи към климатичните промени. Търсят се инженери и специалисти, които поддържат сложните системи.

Какво означава за здравето и безопасността

Машини поемат повтарящи се задачи, а заетите получават добра защита. Наблюдението на здравни данни поставя въпроси за поверителността. Във веригите на доставки условията на труд остават неравномерно контролирани.

Кои работещи са по-уязвими

Хора в неформална заетост с ограничен достъп до мерки за безопасност.

Надпревара за климата

Силни климатични действия • Слаба политика по ЗБУТ



Как се променя работата

След тежки климатични кризи Европа ускорява зеления преход. Енергетиката, строителството и управлението на отпадъците се променят бързо, а подготовката на работещите изостава.

Какво означава за здравето и безопасността

Прибързаното въвеждане на технологии и недостатъчно изпитани материали повишава риска от злополуки и химична експозиция. Високото натоварване засяга както работещите на терен, така и служителите в офиси.

Кои работещи са по-уязвими

Работещи мигранти с езикови бариери и ограничен достъп до услуги по ЗБУТ.

Местни инициативи

Слаби климатични действия • Слаба политика по ЗБУТ



Как се променя работата

Продължителната нестабилност отслабва институциите и контрола на условията на труд. Зачестяват горещините и бедствията, а несигурната заетост затруднява подаването на сигнали.

Какво означава за здравето и безопасността

В производството роботизацията създава нови рискове. Недостигът на ресурси и натискът за изпълнение увеличават натоварването. Местни кооперативи показват как участието на работещите и взаимната подкрепа могат да подобрят условията.

Кои работещи са по-уязвими

Работещи с увреждания, когато достъпността и адаптирането на работното място са недостатъчни.

От сценарии към превенция

Тези въпроси могат да се използват при преглед на оценката на риска или при обсъждане в комитета или групата по условия на труд (КУТ/ГУТ).

Климат и организация на труда

Кои задачи са най-засегнати от горещини и екстремно време? Кога трябва да се промени графикът или да се преустанови работа?

Нови технологии и материали

Как ще се оценят рисковете преди въвеждането на ново оборудване, автоматизация или материали? Какво обучение ще е нужно?

Достъп до защита

Достигат ли инструктажите до временните работещи, подизпълнителите и хората с езикови затруднения? Какви адаптации са необходими?

Психосоциални рискове

Къде се натрупват претоварване и напрежение? Как работещите могат да подават сигнали и да участват в избора на мерки?

Какво показват сценариите

Климатичните промени влияят върху труда пряко, чрез горещини и екстремно време, и косвено, чрез промени в технологиите, заетостта и организацията на работата.

Зеленият преход и автоматизацията променят професионалните рискове. Ползата за здравето и безопасността зависи от това дали рисковете се оценяват още при проектирането и дали мерките достигат до всички засегнати работещи.

Въпрос за обсъждане

Коя промяна в условията на труд изисква действие още сега и кой ще проследи изпълнението на избраната мярка?

Източник

Европейска агенция за безопасност и здраве при работа (EU-OSHA), 2026. Climate-driven scenarios for future occupational safety and health in Europe 2050.

Илюстрациите са създадени за брошурата.